

**Brief aan de leden
T.a.v. het college**

informatiecentrum tel.
MARZ/CvA (070) 373 8021

uw kenmerk

bijlage(n)

onderwerp
Advies Cie. Dijkstal
pensioenvoorziening
burgemeesters en wethouders

ons kenmerk
MARZ/CvA/U200601840
Lbr: 06/171

datum
15 november 2006

Samenvatting

Op 4 oktober 2006 heeft de voorzitter van de Adviescommissie rechtspositie politieke ambtsdragers (commissie Dijkstal) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties haar advies uitgebracht met betrekking tot de pensioenvoorziening voor politieke ambtsdragers. In deze ledenbrief wordt in het kort aandacht geschonken aan de voor de gemeenten en hun bestuurders belangrijkste aspecten uit het advies.

Aan de leden

informatiecentrum tel. MARZ/CvA (070) 373 8021	uw kenmerk	bijlage(n)
onderwerp Advies Cie. Dijkstal pensioenvoorziening burgemeesters en wethouders Geacht college,	ons kenmerk MARZ/CvA/U200601840 Lbr.06/171	datum 15 november 2006

De Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) is een wet die geldt voor kabinetsleden, Tweede-Kamerleden, gedeputeerden, waterschapbestuurders en wethouders. Voor wethouders en gedeputeerden is met name afdeling V van de APPA van belang. Sinds 15 augustus 2001 heeft de APPA een rechtstreekse werking. Door de rechtstreekse werking zijn de lokale Uitkerings- en pensioenverordeningen met ingang van die datum vervallen.

Voor politieke ambtsdragers wordt het pensioen niet ondergebracht bij een verzekeraar, maar *in eigen beheer* uitgevoerd. Met andere woorden: gemeenten, provincies en waterschappen zijn eigen risicodrager voor het pensioen van zittende en gewezen bestuurders. Gemeenten maken daarbij vaak wel gebruik van een uitvoeringsorganisatie, maar dat neemt niet weg dat de gemeente eigen risicodrager blijft en ook er voor verantwoordelijk is dat de voorziening adequaat is.

Commissie Dijkstal

Op 4 oktober 2006 heeft de Adviescommissie Dijkstal aan minister Remkes haar derde advies overhandigd en geadviseerd om het Appa-pensioen centraal te gaan regelen. Dus voor alle bestuurslagen. De commissie adviseert om op termijn een eigen wettelijke pensioenregeling voor politieke ambtsdragers binnen het ABP op te zetten, waarbij onderdelen van de pensioenregeling beperkt kunnen worden toegesneden op de specifieke kenmerken van politieke ambtsdragers ten opzichte van de pensioenvoorziening voor het overheidspersoneel.

Een andere mogelijkheid is het opzetten van een zelfstandig Appa-fonds voor alle politieke ambtsdragers gezamenlijk. Principiële argumenten als de inhoud van de pensioenaanspraken, de waarborg van de pensioenbetaling, de solidariteit in een fonds, de bevoegdheden van het fondsbestuur en de levensvatbaarheid van een zelfstandig fonds, hebben ertoe geleid dat de commissie tot de conclusie is gekomen dat een zelfstandig Appa-fonds niet wenselijk is. De financiële risico's van een relatief klein fonds zijn groot en de lasten zullen onevenredig hoog moeten worden. Het gaat immers om een deelnemersgroep die relatief klein is, gemiddeld hoge salarissen geniet en maar voor een relatief korte tijd actief deelnemer is. Daarnaast speelt de professionalisering van de pensioenwereld

een rol bij de afweging. Deze argumenten hebben de doorslag gegeven voor het advies zoals het thans luidt.

De beoogde constructie is ook al eerder toegepast bij de militaire pensioenen die voorheen ook een eigenstandige wettelijke regeling kenden met begrotingsgefinancierde pensioenaanspraken. De eigen zelfstandige regeling geeft mogelijkheden om aanvullende pensioenaanspraken op te nemen waar dat voor politieke ambtsdragers gerechtvaardigd of wenselijk is. Het fonds zal besluiten nemen over de financiering, de indexering, het beleggingsbeleid en de uitvoering van de Appa-pensioenregeling. De hoogte van de aanspraken blijft voorbehouden aan de wetgever. De op basis van een eerder advies van de commissie Dijkstal voorgestelde permanente beloningscommissie kan adviseren of er nog specifieke aanvullingen op de ABP-regeling voor politieke ambtsdragers noodzakelijk zijn.

Een beoogde constructie voor Appa-pensioenen zal zijn beslag moeten krijgen in een overeenkomst van de minister van BZK met de sociale partners bij de overheid in de Pensioenkamer en het ABP-bestuur. Een afwijkende Appa-regeling moet eveneens passen binnen door deze organen vastgestelde kaders met betrekking tot de indexatie, beleggingen en solvabiliteit. Bovendien moeten bij het toelaten van een afwijkende regeling bij een fonds de wettelijke kaders voor bedrijfstakpensioenfondsen (wet Bpf) in acht worden genomen. Omdat politieke ambtsdragers geen werknemersvertegenwoordiging kennen waarmee de minister van BZK als werkgever kan overleggen, moet een alternatieve besluitvormingsstructuur worden gevonden.

In de komende periode zullen in samenwerking met het ABP en onder andere onze Vereniging de navolgende aspecten nog nader moeten worden bekeken:

- juridische consequenties
- bevoegdheidsverdeling tussen wetgever en fondsbestuur
- bepalen kostenbeslag door middel van actuariële berekening
- de mogelijkheid tot inkoop van verstreken diensttijd
- overgangsmaatregelen.

Al met al nog een aantal te nemen stappen die qua tijdsbeslag grote verschillen kunnen vertonen alvorens politiek Den Haag zich over de noodzakelijke aan te passen wetgeving kan buigen. Uit ervaring blijkt dat een dergelijke procedure doorgaans gemiddeld vijf jaar zal gaan duren.

Gevolgen voor wethouders

Voor zover op dit moment is te overzien heeft het bovenstaande op termijn voor wethouders tot gevolg dat het beheer en de uitvoering van hun pensioen als wethouders van de gemeente en de eventueel door de gemeente gecontracteerde uitvoeringsorganisatie overgaat naar het ABP. Binnen de structuur van het ABP zullen de pensioenen van politieke ambtsdragers echter een eigen positie blijven innemen. Daardoor zullen de ontwikkelingen van het ABP-pensioen in principe min of meer automatisch doorwerken naar de pensioenen van de politieke ambtsdragers. Op dit moment vindt die doorwerking ook reeds plaats, maar het daarvoor noodzakelijke wetgevingsproces leidt, zoals de

commissie Dijkstal constateerde, tot een vertraagde doorwerking.

Binnen de geadviseerde structuur zal het echter, zoals de commissie ook adviseert, mogelijk blijven uitzonderingen te maken voor politieke ambtsdragers die voortvloeien uit de bijzonderheid van het ambt.

Gevolgen voor burgemeesters

Het kabinet heeft onder andere naar aanleiding van het eerste advies van de commissie Dijkstal besloten dat burgemeesters onder de Appa zullen gaan vallen. Daarvoor is echter een wijziging van de Appa noodzakelijk. Deze is opgenomen in het wetsvoorstel met Kamerstuknummer 30425. De behandeling van het wetsvoorstel is als gevolg van de politieke situatie stil komen te liggen. Aangezien het een wetsvoorstel is waarin ook wijzigingen zijn opgenomen die de leden van de Tweede Kamer aangaan, is voor dit wetsvoorstel een tweederde meerderheid vereist. Het wetsvoorstel maakt bovendien deel uit van een reeks van wetsvoorstellen voortvloeiend uit het eerste en tweede advies van de commissie Dijkstal. Over het tijdstip van vermoedelijke inwerkingtreding kan dan ook geen uitspraak worden gedaan.

Daarnaast zullen overgangsmaatregelen moeten worden opgesteld voor de individuele keuze van burgemeesters voor gehele (waardeoverdracht) of gedeeltelijke (alleen toekomstig pensioen) overgang naar de Appa.

Gevolgen voor raadsleden

Het kabinet heeft besloten het voorstel in het eerste advies van de commissie Dijkstal om raadsleden ook pensioenaanspraken te verlenen op grond van de Appa niet over te nemen. Het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden biedt in artikel 10 de mogelijkheid dat de raad kan bepalen dat het college ten behoeve van de leden van de raad een collectieve verzekering afsluit waarbij wordt voorzien in de opbouw van een ouderdomspensioen.

Situatie voor gemeenten in de komende jaren

De door de commissie Dijkstal III voorgestelde wijzigingen passen in een ontwikkeling, waarin het pensioen van politieke ambtsdragers steeds meer de kenmerken krijgt van een gewone pensioenvoorziening, die wordt gefinancierd volgens het kapitaaldekkingstelsel. De wetgeving ten aanzien van de pensioenbreuk (artikel 160a en 160b van de Appa) verplicht gemeenten om bij de bij de vorige werkgever van de nieuwe wethouder opgebouwde pensioenaanspraken over te nemen en te zijner tijd bij beëindiging van de wethoudersfunctie de contante waarde van de opgebouwde rechten weer over te dragen aan een eventuele nieuwe werkgever. Op grond van artikel 44 van het Bbv zijn gemeenten normaal gesproken gehouden voorzieningen te treffen voor toekomstige pensioenverplichtingen aan wethouders. De accountantscontrole ziet mede toe op de totstandkoming van deze voorzieningen.

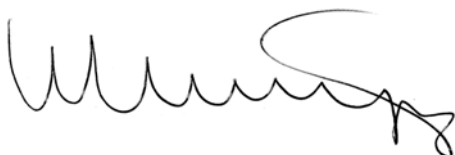
De pensioenverplichtingen van de gemeenten zijn te onderscheiden in kortleven en langlevens risico. Het kortleven risico treedt op wanneer de wethouder overlijdt wanneer hij in functie is of wachtgeld geniet. De gemeente moet nabestaanden en of wezenpensioen betalen. Het langlevens risico houdt voor de gemeente de verplichting in om pensioen te betalen wanneer de wethouder 65 jaar is

geworden. Gemeenten voeren de APPA-regeling voor beide risico's uit in eigen beheer. Vaak wordt ervoor gekozen deze risico's af te wentelen op een verzekeraar.

Gemeenten moeten er op bedacht zijn dat op het moment van onderbrengen bij het ABP, waarvan nu noch bekend wanneer dat zijn noch hoe dat zal gaan, een eventueel elders verzekerd langlevensrisico boetevrij en voor de volle waarde moeten kunnen worden afgekocht c.q. beëindigd. Veelal zal dit echter niet het geval zijn en zal beëindiging vaneen langlevenspolis extra kosten voor de gemeente veroorzaken wegens afkoop. Het advies van de commissie Dijkstal III geeft daarom extra reden terughoudend te zijn bij het afsluiten van langlevenspolissen.

VNG-Verzekeringen BV heeft de gemeenten meermalen geïnformeerd over mogelijkheden deze risico's af te dekken, laatste bij brief van 12 mei 2006. In die brieven wordt geadviseerd om alleen het kortlevensrisico te verzekeren en om voor het langlevensrisico desgewenst – afhankelijk van de liquiditeitspositie van de gemeente – een aparte rekening met gegarandeerd beleggingsrendement te openen bij de BNG. Korthedshalve verwijzen wij naar deze brieven die ook te vinden zijn op www.vngverzekeringen.nl.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke, likely belonging to dr. W. Kuiper.

dr. W. Kuiper, namens
mr. R.J.J.M. Pans,
voorzitter directieraad